

Utlåtande 2007:178 RV (Dnr 219-2226/2007, 019-3825/2002)

SL-kort som löneförmån till stadens anställda

Motion av Mehdi Oguzsoy (v) (2007:22)

SL-kort till borgarråd, fullmäktigeledamöter och ersättare istället för taxiresor

Skrivelse av Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2007:22) av Mehdi Oguzsoy (v) avslås.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande
Skrivelsen av Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört.

Föredragande borgarrådet Kristina Alvendal anför följande.

Ärendena

Mehdi Oguzsoy (v) har inlämnat en motion (2007:22) till kommunfullmäktige om SL-kort som löneförmån till stadens anställda. Enligt motionären krävs nya idéer för att lösa Stockholms trafikproblem och skapa en mer miljöanpassad stad att leva i. Därför föreslås att staden erbjuder sina anställda SL-kort som en löneförmån. Det skulle enligt motionären vara en investering i kollektiva transportlösningar som gynnar miljön, hälsan och ekonomin och ökar stadens attraktionskraft för blivande medarbetare.

Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp) har den 18 december 2002 lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen angående SL-kort istället för taxiresor. Skribenterna menar att borgarråd och fullmäktiges ledamöter och ersättare bör föregå med gott exempel och i så stor utsträckning som möjligt

färdas kollektivt inom ramen för sina uppdrag. De föreslår därför att borgarråd och fullmäktiges ledamöter och ersättare ges SL-kort samt att taxi från fullmäktiges sammanträden endast beviljas mellan november och mars månad.

Beredning

Mehdi Oguzsoys motion har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att staden som arbetsgivare inte på realistiska grunder kan erbjuda SL-kort som löneförmån till sina ca drygt 45 000 anställda utan att i första hand ta hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna, men också de administrativa meruppgifter som detta kan medföra. Stadens kostnad skulle enligt förslaget motsvara ca 300 mnkr per år och kan jämföras med lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter för ca 900 årsarbetare inom staden.

Staden har sedan flera år erbjudit alla anställda att prenumerera på SL:s säsongskort som en personalförmån, vilket också stimulerar ett miljöorienterat kollektivt resande. I juni 2007 är det ca 6 200 personer som prenumererar på SL:s tertialkort. Om kortet skulle vara kostnadsfritt för den anställda och flertalet anställda skulle beställa det skulle det innebära stora konsekvenser för staden och inte vara ekonomiskt försvarbart. Registrering av prenumeration, avstämningar, korrigeringar, bevakningar m.m. skulle öka löneadministratörernas arbetsbelastning markant och medföra ytterligare kostnader för staden.

Förmånen för den anställda skulle enligt kontoret inte vara helt kostnadsfri, då den är förenad med förmånsbeskattning.

Viviann Gunnarssons och Christopher Ödmanns skrivelse har remitterats till KF/KS kansli.

KF/KS kansli konstaterar att förmånen med fria SL-kort till kommunfullmäktiges ledamöter drogs in i slutet av 1990-talet efter att SL-korten gjordes opersonliga. Beslutet hade föregåtts av kontakter med Kommunförbundet och juridiska bedömningar av huruvida korten skulle komma att betraktas som skattepliktiga förmåner, vilket befanns vara fallet. Enligt kansliets uppfattning torde fortfarande samma skäl föreligga.

KF/KS kansli är för sin del övertygat om att de förtroendevalda är väl medvetna om olika färdatts inverkan på miljön och gör grundliga överväganden, inkluderande miljöaspekter, vid sina val av resealternativ. Ett försök att centralstyra de förtroendevaldas resebeteende synes enligt kansliet överflödigt.

Mina synpunkter

Miljömedvetenhet bland stadens anställda och förtroendevalda är en viktig fråga. Därför har vi bland annat högt ställda ambitioner för stadens bilpark. Kollektivtrafiken är en annan viktig komponent i arbetet för en bättre miljö i Stockholm. Den borgerliga landstingsledningen genomför rekordsatsningar på

SL, inte minst på den spårbundna trafiken, och arbetar målmedvetet för att förbättra turtäthet och punktlighet. Vi har dessutom äntligen fått en regering som är beredd att lyssna på stockholmsregionens behov.

Staden bedriver ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete genom möjlighet till flexibla arbetstider och distansarbete, vilket utan att medföra större kostnader även kan medföra en positiv miljöeffekt. Ambitionen är givetvis att förena attraktiva villkor för de anställda med miljövinster och en god ekonomisk hushållning.

Att tillhandahålla SL-kort till stadens anställda och/eller förtroendevalda är emellertid mycket kostsamt och skulle medföra omfattande administrativa bördor. Kostnaden för taxi avseende förtroendevalda uppgick 2006 till drygt 90 tkr vilket skulle motsvara kostnaden för SL-kort till borgarråd, KF:s presidium och fullmäktiges ledamöter och ersättare. Jag instämmer dock i intentionen i motionen i den meningen att vi som förtroendevalda bör föregå med gott exempel och i så stor utsträckning som möjligt välja den miljövänliga kollektivtrafiken.

Det är därför inte motiverat att vidta de åtgärder som föreslås, särskilt inte som staden redan idag erbjuder samtliga anställda abonnemang på SL:s säsongskort.

Bilagor

1. Motion (2007:22) av Mehdi Oguzsoy (v) om SL-kort som löneförmån till stadens anställda
2. Skrivelse av Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp) om SL-kort till borgarråd, fullmäktigeledamöter och ersättare istället för taxiresor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. motionen av Mehdi Oguzsoy (v) avslås
2. skrivelsen av Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp) besvaras enligt nedan
3. riktlinjerna för resor ändras så att förtroendevalda endast får åka taxi om kommunfullmäktiges möten slutar 22.30 eller senare
4. därutöver anföras följande:

Vi instämmer naturligtvis i avsikten med Mehdi Oguzsoys motion och Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmanns skrivelse att ökat kollektivtrafikanvändande krävs på bekostnad av bil- och taxiåkande. De ekonomiska konsekvenserna är dock för omfattande för staden om man realiserar Mehdi Oguzsoys förslag att alla stadens anställda ska få gratis SL-kort.

Idag ingår SL-kort inte ens i normen för försörjningsstöd och har även dragits in för gymnasieelever – dessa grupper bör i första hand återfå gratis SL-kort. Borgarråd, fullmäktigeledamöter och ersättare har oftast bättre möjligheter att själva finansiera sitt SL-kort. För att minska taxiåkandet efter fullmäktiges möten behöver däremot riktlinjerna för resor ändras så att förtroendevalda endast får åka taxi om kommunfullmäktiges möten slutar efter 22.30. Idag åker alldeles för många taxi efter mötets slut klockan 22 trots att det inte är svårt att åka kollektivtrafik vid den tiden på dygnet.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Återremittera motionen om SL-kort som löneförmån för stadens anställda
2. Återremittera motionen om SL-kort till borgarråd, fullmäktigeledamöter och ersättare istället för taxiresor
3. Därutöver anför följande

I dagsläget är det allra viktigast att SL-kortet återinförs i normen för försörjningsstöd och för gymnasieelever. Vi har i vår budget för 2008 avsatt pengar för detta.

Vi anser att motionen om SL-kort som löneförmån för stadens anställda är för dåligt beredd och att ett antal ytterligare faktorer behöver utredas för att ge ett mer heltäckande beslutsunderlag. Vi vill därför återremittera motionen.

Miljövinster av satsningen skulle behöva granskas tydligare. Förslaget skulle sannolikt leda till färre bilresor, med lägre utsläpp som följd. Undersökningar visar att de som åker kollektivt dagligen rör sig mer, än de som åker bil. Förslaget skulle således sannolikt leda till bättre hälsa hos stadens anställda, med lägre kostnader för sjukskrivningar etc. Denna satsning skulle inte bara gynna miljön, utan också innebära en satsning på lågavlönade, framförallt kvinnor, och förbättra deras möjligheter till fritt resande i staden. En löneförmån av detta slag skulle också innebära att staden blir en mer attraktiv arbetsgivare som både tar ansvar för miljön och de anställda. Staden bör i sina förhandlingar med facket undersöka intresset för en satsning av detta slag.

Vi anser att anställdas förmåner till kollektivtrafik, cykling och gång ska vara skattebefriade, vilket vi redan lyft i en skrivelse till kommunstyrelsen som vi anser bör ageras gentemot regeringen i denna fråga.

Vi anser att ett successivt genomförande av förslaget skulle vara lämpligt, genom en första

satsning på dem som har de lägsta lönerna i staden. Om man räknar de lågavlönade till alla som har 18 000 eller lägre i månadslön så var de i september 2007 ca 7 900 personer. SL-kort till dagens pris, 620 kronor, under elva månader blir en kostnad på 6 820 kronor per person. Kostnaden per år landar då på knappt 55 mnkr. Skulle en sådan skattebefrielse genomföras stannar summan på 55 mnkr. Om inte, tillkommer kostnader för sociala avgifter (43,1 %), samt kostnader för stadens administration av förmånen. Summan landar då på 78,7 miljoner kronor.

SLK bör utreda finansieringen genom att undersöka hur kostnader för chefsatsningar och externa konsulter skulle kunna sänkas och ersättas av detta förslag. Om till exempel stadens satsningar på chefer, utöver kompetensutveckling, på 10 miljoner kronor för 2008 skulle användas till SL-kort för stadens anställda skulle det räcka till knappt 1500 anställda för SL-kort i 11 månader, under förutsättning att staten ändrar

reglerna kring subventioner för anställdas kollektivtrafikresande så att de skattebefrias. Ytterligare en möjlig finansiering är att minska kostnaderna för SLK:s externa konsulter som ligger på 81 mnkr under 2007 från första januari till den sista oktober. En halvering skulle innebära att drygt 40 mnkr frigörs till satsningen, vilket tillsammans med chefssatsningen skulle ge knappt 50 mnkr.

Vi anser att även miljöpartiets motion om SL-kort till borgarråd, fullmäktigeledamöter och ersättare istället för taxiresor bör återremitteras för att undersöka miljövinster av förslaget, som också skulle innebära att stockholmspolitikerna går före och tydligt visar att man själva är beredda att förändra sin livsstil för att minska miljöpåverkan. Det ger ett större förtroende i miljöpolitiken inför medborgare och näringsliv.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Vi instämmer naturligtvis i avsikten med Mehdi Oguzsoys motion och Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmanns skrivelse att ökat kollektivtrafikanvändande krävs på bekostnad av bil- och taxiåkande. Förutom att de ekonomiska konsekvenserna är omfattande om man realiserar Mehdi Oguzsoys förslag, att alla stadens anställda ska få gratis SL-kort, så är det en typ av fråga som bör behandlas i förhandlingar mellan arbetsgivare och arbetstagare, och inte ensidigt beslutas av ena parten.

Idag ingår SL-kort inte ens i normen för försörjningsstöd och har även dragits in för gymnasieelever – dessa grupper bör i första hand återfå SL-kort. Vi anser också att det är olyckligt att skattesystemet ibland uppmuntrar bilanvändning framför andra, mer miljövänliga, alternativ. Något vi redan har uppmärksammat kommunstyrelsen på.

Vi anser inte att kommunens förtroendevalda ska erhålla förmånen gratis SL-kort. Det skulle innebära en onödig kostnad för kommunen, och mot bakgrund av den utsträckning ledamöter redan idag samåker i egna bilar och använder kollektivtrafiken skulle det vara en kostnad som inte står i proportion till den begränsade nyttan.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2007:22) av Mehdi Oguzsoy (v) avslås.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande

Skrivelsen av Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört.

Stockholm den 28 november 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
CARIN JÄMTIN

Kristina Alvendal

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Inger Stark* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin, Kersti Py Börjeson, Roger Morgert* och *Teres Lindberg* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Mehdi Oguzsoy (v) har den 28 maj 2007 inlämnat en motion till kommunfullmäktige om SL-kort som löneförmån till stadens anställda.

I motionen anförts att det i den klimatdebatt som idag förs råder stor enighet om att bromsa uppvärmningen av jordens atmosfär orsakad av växthusgaser. Enligt motionären krävs nya idéer för att lösa Stockholms trafikproblem och skapa en mer miljöanpassad stad att leva i. Därför föreslås att staden erbjuder sina anställda SL-kort som en löneförmån. Det skulle enligt motionären vara en investering i kollektiva transportlösningar som gynnar miljön, hälsan och ekonomin och ökar stadens attraktionskraft för blivande medarbetare.

Viviann Gunnarsson och Christopher Ödmann (båda mp) har den 18 december 2002 lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen angående SL-kort istället för taxiresor till borgarråd samt ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige. Skribenterna menar att borgarråd och fullmäktiges ledamöter och ersättare bör föregå med gott exempel och i så stor utsträckning som möjligt färdas kollektivt inom ramen för sina uppdrag. De föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att borgarråd och fullmäktiges ledamöter och ersättare ges SL-kort, samt att taxi från fullmäktiges sammanträden endast beviljas mellan november och mars månad.

BEREDNING

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret. Skrivelsen har remitterats till KF/KS kansli.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Staden som arbetsgivare kan inte på realistiska grunder erbjuda SL-kort som löneförmån till sina ca drygt 45 000 anställda vid stadens förvaltningar utan att i första hand ta hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna, men också de administrativa merutgifter som detta kan medföra.

Stadens kostnad skulle enligt förslaget motsvara ca 300 mnkr per år (dagens pris, ej reducerat kort, administration ej inräknad) och kan jämföras med lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter för ca 900 årsarbetare inom staden.

Staden har sedan flera år erbjudit alla anställda att prenumerera på SL:s säsongskort som en personalförmån, vilket också indirekt stimulerar ett miljöorienterat kollektivt resande. I juni 2007 är det ca 6 200 personer som prenumererar på SL:s tertiälskort. Om kortet skulle vara kostnadsfritt för den anställda och flertalet anställda skulle beställa det skulle det, med hänsyn till vad som redovisas ovan, innebära stora konsekvenser

för staden och inte vara ekonomiskt försvarbart. Registrering av prenumeration, avstämningar, korrigeringar, bevakningar, avslut och telefonförfrågningar som idag inte är en helt försumbar del av löneadministratörernas arbete, skulle öka arbetsbelastningen markant, och även medföra ytterligare kostnader för staden.

Förmånen för den anställda skulle inte vara helt kostnadsfri, då den är förenad med förmånsbeskattning.

KF/KS kansli

KF/KS kanslis yttrande daterat den 18 juni 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Förmånen med fria SL-kort till kommunfullmäktiges ledamöter drogs in i slutet av 1990-talet. Detta skedde efter det att SL-korten gjordes opersonliga och kunde disponeras av andra än innehavarna. Enligt uppgift hade beslutet föregåtts av kontakter med kommunförbundet och juridiska bedömningar av huruvida korten skulle komma att betraktas som skattepliktiga förmåner. Så bedömdes vara fallet. Det förekom även en del praktiska skäl. Det skulle exempelvis inte gå att abonnera på korten och åstadkomma utskick från SL.

Enligt KF/KS kanslis uppfattning torde fortfarande samma skäl föreligga mot en allmän utdelning av SL-kort till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Med ledning av bokföringsdata från år 2002 kan den besparing som skulle åstadkommas om taxiresor från fullmäktigemöten – i enlighet med förslaget – inte beviljas från april t.o.m. oktober uppskattas till högst 20 000 kronor. Beloppet ligger avsevärt under vad motsvarande kostnad för SL-kort åt alla ledamöter och ersättare skulle uppgå till för motsvarande tidsperiod.

Förslagsställarna har kanske mera miljömotiv än budgetmässiga motiv för sitt förslag. KF/KS kansli är för sin del övertygat om att de förtroendevalda är väl medvetna om olika färdsets inverkan på miljön och gör optimala överväganden, inkluderande miljöaspekter, vid sina val av resealternativ. Ett försök att centralstyra de förtroendevaldas resebeteende synes överflödigt.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2007:22

2007:22

Motion av Mehdi Oguzsoy (v) om SL-kort som löneförmån till stadens anställda

Dnr 219-2226/2007

Den senaste tidens klimatdebatt har knappast undgått någon. Det råder stor enighet om att bromsa den alarmerande uppvärmningen av jordens atmosfär orsakade av växthusgaser. Problemet är akut och måste lösas lokalt, nationellt och internationellt. Den rika världen måste ta ett större ansvar för att minska sina utsläpp av växthusgaser eftersom dess bidrag till uppvärmningen av jorden är mycket stort, både i absoluta tal och i förhållande till antalet invånare. Vi vet också att fattiga delar av världen drabbas värst i form av torka, vattenbrist, missväxt, svält och andra naturkatastrofer.

På lokal nivå har vi ett stort ansvar för att minska klimatpåverkan. Försöket med trängselavgifter visade att det går att vidta konkreta och framgångsrika miljöåtgärder. Biltrafiken minskade med drygt 20 procent över avgiftssnittet. Det blev bättre framkomlighet, bättre luftkvalitet och antalet resor i kollektivtrafiken ökade. Utvärderingar visar att ytterligare en rad olika faktorer bidrog till att försöket blev en framgångssaga; SL:s enhetstaxa, direktbussar och ökning av infartsparkeringsplatser.

Det krävs nya idéer och förslag för att lösa Stockholms trafikproblem och skapa en mer miljöanpassad stad att leva i. Ett förslag kan vara att staden erbjuder sina anställda SL-kort som löneförmån. Staden kan bli det goda exemplet för andra, stora som små arbetsgivare, att ta beslut i samma riktning. Framtidens transportlösningar är inte gigantiska investeringar i nya motorvägar som oundvikligen ökar massbilismen och därmed leder till miljöförstöring, utan investeringar i kollektiva transportlösningar som gynnar miljön, hälsan och ekonomin. Relaterat till detta förslag är behovet av att arbetsgivares stöd till kollektivtrafik, cykling och gång skattebefrias, vilket vänsterpartiet tidigare påpekat i en skrivelse till kommunstyrelsen.

Staden har råd att erbjuda sina anställda SL-kort som löneförmån. Det är positivt för miljön, bra för stadens anseende ur miljö- och personalpolitiskt hänseende. Kommunen ökar också sin attraktionskraft för blivande medarbetare.

Med anledning av detta föreslår jag

att stadsledningskontoret får i uppdrag att komma med förslag till kommunfullmäktige om att erbjuda stadens anställda SL-kort som löneförmån.

Stockholm den 28 maj 2007

Mehdi Oguzsoy